

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iulfu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 150 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Nr. 6058.

CIRCULARĂ

Către toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Eparhia Clujului.

Cu ziua de 31 Decembrie 1926 espiră mandatul tuturor corporațiilor bisericești din eparhia noastră, alese pe ciclul 1924—1926. Prin circulara prezentă Consiliul eparhial dispune deci reconstituirea tuturor corporațiilor noastre bisericești. Această reconstituire se va face în temeiul *legii celei noi de organizare* a bisericii ortodoxe din România și anume art. 8—11. din lege și art. 37—80. din Statut.

În consecință consiliul eparhial ia următoarele dispoziții, cu îndrumarea ca fiecare protopresbiter și paroh să le execute cu exactitate.

I. Parohiile.

a) *In general.*

1. Art. 9 din legea de organizare prevede constituirea corporațiilor bisericești pe un ciclu de 6 ani. Ciclul acesta s'a început pentru biserică întregă la 1 Ian. 1926. În celelalte provincii s'a și înactivat această dispoziție a legii. La noi mandatele vechi espiră la 31 Dec. 1926. Prin urmare reconstituirea tuturor corporațiilor noastre se va face pe *restul periodului dela 1 Ian. 1927—31 Dec, 1931.*

2. Se va alege în fiecare parohie un *consiliu parohial* (fostul comitet) în baza art. 44. și 45. din statut. Acesta se compune în parohiile până la 1000 suflete din 10, până la 1500 din 15, până la 2000 din 20, până la 2500 din 25 și de aci în sus din 30 membri. Cu o cale se vor alege și jumătate *supleanți.*

3. Se va alege separat un *comitet parohial special* conform art. 52—54. din Statut. Numărul membrilor acestui comitet

nu este limitat, ci se vor alege bărbați merițiși pentru biserică după o chibzuială înțeleaptă a conducătorilor parohiei, ca să nu se întâmple jicniri. În aceste comitete e consult să fie alese și femei fruntașe și cu reputație bună.

4. Se va alege *epitropia parohială* din 3—5 membri conform art. 55—56. din Statut. Oficiile parohiale vor ține seama de art. din lege 45, 73, 46 și 56, referitoare de rudenii, jurământ etc.

b) *In special.*

1. Oficiul parohial va pregăti în luna Decembrie 1926 *lista membrilor* adunării parohiale pentru anul 1927. Va convoca comitetul parohial vechiu, va pertracta această listă rectificându-o și provăzută cu clauzula comitetului se va publica în biserică.

2. Oficiul parohial va conchema la sfârșitul lunii Decembrie epitropia, va scontra cassa, va încheia jurnalul de cassă pe 1926 va pregăti bugetul pe 1927, pe cari le va prezenta comitetului parohial.

3. În luna Ianuarie parohul va convoca adunarea parohială (sinodul vechiu) și va prezenta spre decider: rațiociniul pe 1926 cu toate documentele de cassă, bugetul pe 1927, lista membrilor adunării parohiale pe 1927. Toate conclusele cu clauzula biroului adunării parohiale se vor transpune în Ianuarie oficiului protopopesc. Convocarea adunării parohiale o face parohul cu opt zile înainte în biserică.

4. Tot în această adunare parohială se va alege consiliul cel nou parohial, conform dispozițiilor de mai sus.

5. Tot în această adunare se vor alege

delegații pentru adunarea protopopească, după cercurile electorale protopopești și după indicațiile date de oficiul protopopesc. Alegerile acestea se pot face cu aclamații sau cu vot conform dispozițiilor vechiului nostru regulament.

Să se țină seamă de incompatibilitățile provăzute în art. 173.

6. În parohiile vacante vor executa dispozițiile de mai sus preoții cari le administrează, tot în lunile Decembrie și Ianuarie și pe lângă aceiași procedură legală ca în parohiile proprii.

II. Protopopiatul.

a) *In general.*

1. Fiecare Protopopiat are o adunare protopopească, (fostul sinod prot.) conform art. 66 din statut constatator din 15—24 membri. Și anume tractele Aiud, Alba-Iulia, Cetatea depeatră, Dej, Huedin, Lăpuș, Lupșa, Luduș, Târgul-Murăș, Turda Unguraș, vor avea în adunarea prot. 15 membri (5 clerici și 10 mireni) iar tractele Abrud Bistrița, Câmpeni, Cluj, Răghin, vor avea 24 membri (8 clerici și 16 mireni). În scopul acesta fiecare protopop va face arondarea nouă a cercurilor electorale din tract cari să aleagă pe membri adunării potrivit numărului de locuri amintite mai sus.

2. Adunarea prot. va alege conform art. 73—74 din statut *consiliul protopopesc* (fost comitet prot.) constatator din 2 clerici și 4 mireni. De membri ai acestui consiliu pot fi alese și persoane fruntașe și meritoase, cari nu sunt membri în adunarea protopopească.

3. Va alege o epitropie protopopească de 4 membri conform art. 78 din Statut.

3. Scaunele protopopești se transformă în judecătoria protopopești constatatoare din 6 membri preoți. Membri de până acum ai scaunelor trec ca membri ai judecătoriei protopopești iar locurile vacante se întregesc.

5. Membri clerici ai adunării protopopești se aleg în colegiul preoțesc al tractului, iar membri mireni în cercurile electorale ale tractului, după procedura regulamentară de până aci.

b) *In special.*

1. Oficiul protopopesc convoacă pe zilele prime ale lunii Februarie colegiul preo-

țesc în care săvârșește alegerea membrilor clerici pentru adunarea protopopească.

2. Oficiul protopopesc face arondarea cercurilor electorale mirenești pentru adunarea protopopească, comunică aceasta în luna Decembrie Oficiilor parohiale cu îndrumare ca acestea să facă în adunarea parohială din Ianuarie și alegerea mirenilor.

3. În luna Februarie convoacă epitropia protopopească și consiliul protopopesc, face socotelile pe anul 1926 proiectul de buget pe 1927 și le pertractează în consiliu.

4. Pe sfârșitul lunii Februarie convoacă adunarea protopopească ordinară, care se constituie și pertractează obiectele la ordinea zilei.

Convocarea adunării protopopești o face protopopul cu cel puțin opt zile înainte de termen prin circulară către membri adunării.

Observăm că în baza legii celei noi și a Statutului preoții sunt președinți ai adunării parohiale (art. 40) ai consiliilor parohiale (art. 44) și ai comitetelor parohiale (art. 54), iar protopopii sunt președinți ai adunării protopopești (art. 70) și ai consiliului protopopesc (art. 74). Până la votarea noului regulament pentru judecătoriile protopopești acestea vor funcționa tot cu atribuțiile lor de până acum.

Oficiile protopopești înaintează toate actele de mai sus cu rapoarte speciale consiliului eparhial până la 15 Martie 1927.

Cluj din ședința bisericească ținută la 5 Noembrie 1926.

Laurențiu Curea
secretar

Nicolae
episcop

Dela biserică

Oricine ca bun patriot trebuie să cugete și să lucreze în sfera sa pentru crearea de raporturi în țară, cari producând mulțămire generală în lăuntru, să ne facă respectați înafară, rezultând ca cei cu bune sentimente să ne caute și ceară pretinția, iar dușmanii să ne poarte frica.

Ori cât de neînsemnată poziție ține cineva în organismul social al țării, dacă își împlințe datoria conștientios, pe bază morală, cu respectul personal și material al deaproapelui, este un factor constructiv de apretiat.

Nimeni nu este îndreptățit să detracteze munca constructivă a altuia ori în ce antagonism personal s'ar găsi.

În părțile întregitoare ale țării noastre preoțimea a avut nu numai rolul păstorului sufletesc, ci a fost și reprezentantul național al elementului românesc față de cârmuirea streină sub toate raporturile și pe toate terenele.

Nici o acțiune națională nu se începea și nu ajungea la izbândă fără conlucrarea preoțimei, fapt ce poetul Murășanu a exprimat ca o convicțiune sfântă prin cuvintele: „Preoți cu crucea în frunte căci oastea e creștină. Deviza-i libertatea și scopul e prea sfânt.”

Ajunși prin suferințele seculare și sacrificiul a sute de mii de vieți în războiul mondial la idealul unirii teritoriale cu hegemonia națională românească; se manifesta o dorință necxprimată clar în cuvinte, de cât în *atitudinile factorilor dornici de a fi singuri conducători vieții publice naționale în țara românească*, ca preoțimea să se retragă la altar, lăsând soarta neamului în grija sortițiilor din timp în timp ca conducători ai țării.

Noi înțelegem și cu plăcere ne reștrângem activitatea noastră la altar, însă avem o îngrijorare: Elementele cari își pretind conducerea vieții publice naționale sunt prea oscilatoare, mai mult personale, fără un ideal fix de conducere cu scop altruist, și stau departe dacă nu chiar în contra aceluia dela care vine „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit.”

Toți cari vreu să fie conducători neamului românesc și cârmuitori țării noastre „să se lapede de sine” să-și facă sufletul lor biserică sfântă lui Christos, practicând „adevărul și dreptatea” și noi îi vom servi ca preoți după rânduiala lui Melchisedec, făcând după exemplul lui Christos care a zis: „Nu am venit să-mi slujască mie lumea, ci eu să slujesc lumii.”

Un singur lucru dorim: popor românesc fericit în țară românească fericită; și credem că acest ideal îl pot realiza aceia cari angajându-se la conducere cu credință în Dumnezeu pleacă dela biserică.

Preot Ștefan Gheție.

Preoțimea și politica.

I.

În șapte ani, de când cu ajutorul lui D-zeu și a vitejei ostașilor români s'a înfăptuit întregirea neamului în granițele României mari, cetățenii acestei țări au fost chemați de mai multe ori în fața urnelor, ca să-și dea votul pentru alegerea reprezentanților poporului în corpurile legiuitoare. Tot de atâtea ori a trecut peste țară volbura agitațiilor electorale care a dat prilej la multă hărțuială deslănțuire de patimi, degenerate până la cele mai urgisite dușnăni de natură personală.

Rezultatul este limpede. Lupta partidelor politice și agitațiile demagogice ale unor agenți electorali fără scrupul au sdruncinat în multe părți liniștea satelor noastre și respectul și autoritatea multor intelectuali dela sate. Și va trebui multă vreme ca ceea ce s'a ruinat în câteva momente de exhibiții păiimașe să se poată repara.

Între cei vizați este la locul întâi preoțimea noastră românească. În răstimpul de șapte ani preoțimea aceasta a avut prilej abundent să experimenteze din intuiție proprie problema rostului său în politica militantă, din toate punctele de vedere. Astăzi după cele trecute vremi stând la sfat cu sine însuși, în temeiul experiențelor bogate, poate să-și formuleze concluzii precise pentru conduita sa în viitor. Are deci nu numai puțința, dar și datoria ca să cumpănească această problemă cu toată seriositatea lămurindu-i toate laturile și fixându-și punctele de orientare sănătoasă, cuminte și hotărâtă în cadrele chemării sale de slujitori ai evangheliei lui Hristos.

II.

Religia și politica.

Una dintre concepțiile fundamentale ale religiei lui Isus Hristos este lăpădarea de grijile lumești. Măreția evangheliei zace tocmai în faptul că ea se întemeiază pe problema pur religioasă, care are de scop înfrățirea tuturor oamenilor și eliberarea individului și a societății de robia materiei, de care fatal sunt legate toate patimile distrugătoare. Bazată pe această concepție religia este o forță universală ridicată peste toate considerațiile convenționale ale problemelor naționale, politice, deosebiri de clase, culturale etc.

Fără îndoială — zice Hitty — Isus și-ar fi putut concepe evanghelia și altfel, în cadrele unui exclusivism rezervat numai națiunii sale și intereselor acesteia. În cazul acesta încă ar fi putut face epocă în jurul personalității sale, după cum epocă fac și marii eroi ai diferitelor națiuni. Isus s'a ales însă partea cea mai nobilă și drumul cel mai greu, spiritualizarea universală a omenimei întregi.

Isus n'a voit să învingă prin mijloace pământești. „Bagă sabia ta în teacă” a zis el către Petru. Isus și-a ales alte mijloace, nobile și morale: Nu să doboare și să distrugă pe dușman, ci să-l ridice și să-l nobilizeze. Politica nu urmărește idealul lui Hristos și în consecință nici nu usează de

mijloacele fără prihană ale religiei. Politica materializează tot ce este în jurul ei, scopul ei este *interesul*, fie acesta individual sau colectiv, al omului singuratic, al unei clase, al unei națiuni, al unui partid sau al statului. Se vorbește de principii în politică. Noțiunea aceasta este relativă și întru cât concretizează o concentrare de forțe pentru salvarea unui interes comun al unei națiuni sau al unui stat, principii pure însă, cu atribuții de universalitate, în politică nu există. Și aci zace deosebirea fundamentală între religie și politică. Cea dintâi este universală și vecinică, cealaltă vremelnică și schimbătoare.

Politica pentru ca să își realizeze scopurile sale nu usează totdeauna de mijloace morale. Luptele politice sunt adeseori stăpânite de patimi, de forțe brahiale, de jicniri reciproce, de porniri brutale. Nu se respectă valorile și auto-înțelegerea morală, se cultivă parvenirile, desmembrarea societății, lingușirile, întriga, dușmăniile între oameni, corupția, și chiar și acțiuni revoluționare.

Religia nu cunoaște aceste unelte. Ea vrea să ridice pe om prin virtute morală, să curețe aluatul, toate ingredientele patimilor materiale, și săi desăvârșească personalitatea morală. „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și toate celelalte se vor adauge vouă.“

Aceasta a fost steaua magică a religiei și aceasta i-a dat întotdeauna, îi dă și acum și îi va da și în viitor forța de rezistență și de afirmare în toate împrejurările de viață și la toate popoarele.

III.

Biserica și politica.

Din cele de mai sus urmează că în religie nu se poate vorbi de politică. Sub acest raport se confundă adeseori religia și biserica. Există „politică bisericească“, atunci când o biserică tinde să-și realizeze anumite interese de natură vremelnică, religia în sine însă exclude orice fel de politică. Politica bisericească s'a zemislit atunci când oamenii bisericii, începând mai ales cu papa dela Roma, au lăcomit și la dominațiuni de natură lumească. De aci au isbucnit cele mai grave conflicte în internul bisericii, precum și cu stăpânirile afară de biserică. Istoria dovedește aceasta cu prisosință. Poporul românesc a fost totdeauna un popor pătruns de o adâncă religiozitate. Și aceasta a fost factorul care a făcut ca în sufletul lui să se contopească noțiunea de religie și națiune.

Istoria poporului român este istoria lui religioasă națională. „Istoria lui nu este altceva decât desfășurarea *spirituală* a unui popor, o desfășurare care pornește din adâncul lui sufletesc. Să smulgi un popor din istoria lui e exact scoaterea volumului din cele trei dimensiuni în cari se cuprinde! (G. M. Ivanov).

Poporul românesc n'a cunoscut politica bisericească, până când elemente externe l'au silit să o adopte. Opresiunile potentatilor, și ispitele altor biserici, cari cultivau de mult politică bisericească l'au forțat la aceasta. Politica bisericească a poporului

român a fost sinonimă cu politica națională și a fost o politică de defensivă pentru salvarea bisericii sale și prin aceasta a națiunii sale.

Alte biserici au avut puțină să facă în cursul timpului o politică bisericească separatistă, chiar de agresiune. Factorii dominanți ai statelor au întrebuințat biserica ca un instrument pentru realizarea intereselor lor acordându-i felurite favoruri excepționale.

S'au alcătuit partide clericale, cu influință în viața politică a Statului. Niciodată însă această politică n'a fost în favorul scopurilor supreme ale bisericii, și ale religiei. Dimpotrivă. Religia, prin politica bisericească a suferit în totdeauna. Cea mai clasică dovada este reformațiunea veacului 16-lea.

Poporul nostru a fost ferit de aceasta. Rezultatul e evident, că el cu toate aspirările și tentațiunile fără pereche în istorie, deși cea mai săracă și umilită s'a menținut în toată vigoarea sa, grație religiei sale neinfectate de politică. Și ar fi cea mai mare nenorocire pentru viața lui religioasă dacă acum, când a ajuns și acest popor stăpân pe destinele lui, s'ar încuibă și la noi un curent de politică clericală.

IV.

Chemarea bisericii.

„In zilele împăratului Vespasian mare ceartă s'a născut între miniștrii senatului Romei în privința zeului, care ar fi cel mai bun și cu ce nume să fie numit. Unii ziceau, că zeul cel mai bun ar fi acela, ce biruește cu puterea lui orice ființă. Alții că zeul bogăției este atotputernic, fiindcă toate se închină și slujeșc lui. Alții atribuiau onoarea cea mai înaltă zeului atot-științii.

Miniștrii însă nu au căzut de acord asupra nici unuiu dintre acești zei. Ei judecară astfel: dacă ne vom închina înaintea zeului puterilor, al războaelor, atunci cei fricoși și slabi de inimă, cei fără sprijin, ce zeu vor adora?

Dar socotind ca protector pe zeul bogățiilor, cel sărac unde își va găsi refugiul? Pe când ei chibzuiau în acest fel, văzură fără veste un tânăr cu o icoană atârnată de gât și zicându-le: „Aceasta este icoana lui Dumnezeu, căruia se cuvine a ne închina și a-i cere ajutor“. Pe dânsa era zugrăvită o persoană cu mâinile întinse și la dreapta persoanei era scris: „făgăduiesc“, iar în stânga „aștept“. Mai era o coastă deschisă și înlăuntrul era scris: „las“, iar împrejurul coastei era scris: „Dumnezeul blândețelor“. Această icoană privind-o Miniștrii și judecând-o cu luare aminte s'au unit toți zicând, că aceasta este icoana lui Dumnezeu cel adevărat, căruia se cuvine a i servi tot omul și pe aceasta vor cunoaște deacum înainte adevăratul Dumnezeu, căci celui bun făgăduiește norocire bună, iar dela cel rău așteaptă pocăință, iar blândețea dumnezeiască o revarsă tuturor. („Ingerul“ Nr. 4—926).

Tabloul de mai sus arată intuitiv și clar care este menirea bisericii. Ea este depozitara învățatu-

rilor lui Hristos și în consecință are datoria ca aceste învățături să le pună în practică, și după pilda apostolilor să desvolte o muncă pozitivă ca oamenii să trăiască prin ele. Ea are să ne convingă că sufletul nostru este atârnat de Dumnezeu și scopul vieții noastre este să ajungem cetățeni ai împărăției lui Dumnezeu. Biserica are să ne pregătească sufletul pentru acest scop.

Pe de-o parte ea este un refugiu al îngrijorării noastre metafizice, și ne înlesnește contemplația curată a revelației divine. De altă parte ea, prin lucrarea activă, este îndreptariul nostru moral, care are să ne călăuzească pașii întotdeauna. Ea are să armonizeze preocupările noastre vremelnice cu problema sufletească, să ne umanizeze și să ne facă slugi ai virtuților morale.

Iar mijlocul desăvârșit pentru aceasta e iubirea. Biserica este o creațiune a iubirii.

„In nici un ceas al vieții noastre istorice nu s'a simțit mai multă nevoie de puterea bisericii, de efortul ei de umanizare, ca acum. Căci, sufletele naufragiază sub furtuna celor mai năvalnice erezii. Inimile sunt înecate în egoism. Sângele altruist seacă mereu în alvia vieții umane. Vameșii au dispărut. Trăiesc numai fariseii. Din adâncul ei trebuie să pornească un suflu religios care să miște și să umple de divinitate tot ce atinge, și firul viu al ierbii, și ramura albă a pomului și spicul copt al grâului și inima agitată a omului.

În furtuna urii, în furia plâsmuirilor de desagregare socială, biserica trebuie să liniștească neastâmpărul și durerea oamenilor rămânând mereu lumina vie a lumii“. (G. D. Mugur).

Biserica prin urmare din punct de vedere politic și social are menirea de a face o politică de înfrățire socială, de a tempera pasiunile, de a cimentă solidaritatea națională și a scoate în relief și a fixa valorile morale ale poporului, indiferent de politica de partid. Ea are să readucă pe om la calea evangheliei lui Hristos, cu toate clementele virtuții morale a iubirii.

V.

Situația preoției

In fața acestor constatări care este situația preoției?

• Preotul este slujitorul bisericii. Singura lui îndatorire este să slujească scopurile finale ale acestei biserici. Drumul către aceste scopuri duce însă prin viața de pământ, cu toate drumurile ei. Realitatea vieții e crudă. Iar călăuzul, care e chemat să domolească această cruzime și să conducă pe om prin toate domeniile vieții materiale către Dumnezeu, este preotul.

Din domeniile acestea ale vieții face parte și politica. Preotul prin urmare nu se poate desinteresa nici de această latură a vieții omenești, care este una dintre cele mai primejdioase pentru partea sufletească a omului și a societății, în mijlocul căreia preotul este dator să lucreze.

Este însă de cea mai mare importanță felul în care își manifestă preotul interesul său și lucrarea

sa în domeniul politic. De la atitudinea s'a atârna tot succesul sau insuccesul său.

• Experiența celor șapte ani din urmă a dovedit că preoția în foarte multe cazuri și-a înțeles greșit amestecul său în politică.

In trecut, sub stăpânirea austroungară atitudinea politică a preoției era dictată de problema națională de defensivă a poporului românesc. Biserica era identificată cu națiunea și lupta se dădea în comun și solidar fără nici o diferențiere între problemele bisericii și ale neamului.

Preoția în calitatea ei de îndrumătoare a poporului era în fruntea acestuia, recunoscută de toți ca factor în drept și autoritar de primul rang. La isbânda idealului național preoția aceasta a contribuit cu tot sufletul ei, cu jertfe de suferințe și de sânge, pentru că nu făcea nici ea nici poporul osebite între neam și lege. Unul era idealul, un ideal de dreptate morală, de egalitate evanghelică, și în slujba acestuia s'au mobilizat de bună voie toate elementele constitutive ale poporului românesc.

In consecință și pregătirea clerului românesc și preocupările lui de conducător firesc al destinului neamului erau influențate de aceste concepții, reclamate de idealul național. Vigoarea religioasă a poporului românesc era sănătoasă. Cimentată în suferințele de veacuri, singurul refugiu de mângâiere era biserica cu nădejdie ei de dreptate divină. Pulsajile sufletului poporului se concentră în jurul bisericii ca singura mântuitoare. Evident că nu se simțea o necesitate pronunțată ca preoția să se preocupe numai de problema religioasă aparte. Sufletul neamului trăia însuși prin tradițiile sale religioase și nu reclama în mod imperativ această hrană exclusiv dela cler.

Rolul spiritual al clerului era deci mult mai ușor, fiind subordonat rolului național în care se concentra și iubirea de neam și cea de lege.

• Cu realizarea idealului național s'a produs dintrodă o schimbare în viața neamului românesc. Diferențierea între problema politică și cea religioasă a idealului național s'a făcut în mod brusc și mai curând de cât se aștepta. Statul național a acaparat pentru sine toate problemele naționale-politice rămânând în atribuțiile bisericii numai partea religioasă spirituală. In situația cea nouă preoția în scurtă vreme și-ar fi putut precisa rostul său.

A întervenit însă un factor nou, care a atentat direct la problema religioasă și acesta a fost războiul cu cortegiul pornirilor sale demoralizatoare. Pe urmele războiului distrugător al tuturor creațiilor cu bază morală s'a instăpânit în viața indivizilor și a societății mamonal materialismului care exclude preocupările de natură spirituală. El zăvorește potecile religiei și deschide larg ușile tuturor aberațiilor și a devierilor dela calea morală. Microbul acestei boale și-a făcut cuib și în arena politică.

In fața acestei crize morale preoția s'a găsit dintrodă fără o orientare precisă. Tentațiile au fost multe. Preoția de o parte era lipsită de o

pregătire suficientă pentru un misionarism spiritual, de altă parte se poticnea de grijile zilelor de mâne, cari erau potențate din zi în zi de scumpetea traiului și împovărate de insuficienta retribuțiilor pentru acoperirea celor mai elementare nevoi în creșterea familiei sale. La acestea sa adăugat apoi acțiunile subversive ale iredentismului național și bisericesc, al străinilor, cari cunoșcând importanța clerului în trecut, loviau cu mai mare înverșunare tocmai în biserică și slujitorii ei, deoarece își dau seama că biserică, fiind cel mai puternic stâlp al statului, dărâmându-o pe ea vor dărâma și temelile statului. Și acest iredentism și-a ales câmpul de operații în biserică prin infiltrarea otravei sectarismului, pe care îl menaja și îl menajează și azi cu toate mijloacele oculte posibile.

(Va urma)

Evangheliul Mântuitorului

Evangheliul își face apariția în lume ca o veste apocaliptică eshatologică. Apocalipticul este însăș revelația divină în înțelesul strict al cuvântului. Cuvântul trup s'a făcut. Dumnezeu fiul i-a trup omenesc și își face apariția ca o persoană istorică. Partea eshatologică este însăș opera mântuirii întreprinsă în activitatea de trei ani. Importanța evangheliului din ambele puncte de vedere este incalculabilă pentru noi oamenii. În momentul când lumea zeilor păgâni se părea că a nimicit cu desăvârșire conștiința omenească privitoare la existența unei singure ființe supreme creatorul și susținătorul universului, însăș ființa divină se descopere lor în persoana lui Isus Hristos. Măreția acestei descoperiri adumbrește întreaga revelație a V. T. Isus Hristos, nu mai este un simplu interpret a lui Dumnezeu, ci este însuș Dumnezeu. Viața lui este concrescută cu viața Tatălui căci nimeni nu cunoaște pe Tatăl, decât numai Fiul căruia i s'a descoperit. Din bogăția conviețuirii ne descopere cunoștința adevărată a lui Dumnezeu. El ne este Tată în ce privește începutul existenței noastre și în ce privește însăș existența noastră. În nemărginita lui iubire trimite chiar pe Fiul său să se jertfească pentru noi. Venirea lui anunță începutul unei noi împărății. Împărăția lui Dumnezeu a Tatălui nostru care va contrabalansa împărăția existentă a păcatului. Sufletelor îngenunchiate de povoaara robiei li se întinde mâna salva-

toare. Credința în persoana Mântuitorului și reușita operei Lui de mântuire este singura cale care ne duce la mântuire. Chezășia realizării vestei bune propovăduită de El o garantează prin propria Lui persoană. Nimeni nu înțelege mai bine decât El sufletul omenesc. Vecinica contradicție între ființa și activitatea individuală este tocmai punctul de plecare în activitatea Lui misionară. El nu este numai cuvântul ci și fapta. Evangheliul său este singura cale spre împărăția lui Dumnezeu.

Iar dupăce în această formă desăvârșită pregătește calea mântuitori dă lovitura de grație împărății păcatului. Jertfa lui pe cruce este moartea unei lumi inconștiente de menirea ei și zorile unei lumi mai bune. Moartea Lui suprema jertfă este pecetluirea împăcării omului cu Dumnezeu. Conștient de importanța acestui act în clipa supremă anunță învingerea. Din această dublă tendință a religiei Evangheliului reies următoarele; nu cultul adus persoanei Mântuitorului nici observarea numai anumitor legi ne vor duce la mântuire ci purificarea absolută a sufletului nostru și viețuirea în conformitate cu felul Lui de viețuire. Precum Evangheliul era concrescut cu ființa Lui, astfel să fie concrescut cu ființa și viața noastră. Nu vom putea viețui pentru bunurile vieții fără ca să ne pierdem sufletul. Din contră abzicând de ele vom câștiga viața. Fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru din ceriuri desăvârșit este.

(M.)

Acte de dreptate

Comisiunea pentru repartizarea fondului despăgubirilor de război, a hotărât ca fondul de 27.500,000 lei destinat Ardealului și Banatului să fie distribuit în modul următor:

Băile Herculane 500,000 lei Bisericii Române Unite din Cluj 500.000 lei. Liceului Român Unit de băeți din Blaj 1.000.000 lei. Liceul Român ort. de băeți „Andrei Șaguna“ 1.000.000 lei. Clinicilor de pe lângă Universitatea din Cluj 2.000.000 lei. Spitalul epidemic al orașului Cluj 1.000,000 lei. Prefecturii jud. Cluj pentru restaurarea bisericilor din jud. 500.000

lei. Jud. Brașov pentru restaurarea mobilierului școalelor primare din județ 800,000 lei. Parohiei Bisericii Unite din Sebeș, jud. Alba 50,000 lei. Prefecturii jud. Sătmar pentru bisericile din județ 500,000 lei. Biserici Române Unite din Sătmar 200,000 lei. Episcopiei Lugojului 600.000 lei

Comisiunea acestor despăgubiri nu se sfiește să afișeze aceste sume ca un act de dreptate și generositate față de Ardeal. Orice om cu bun simț trebuie să se revolte în fața acestui act de crudă nesocotire și de bruscare a opiniei publice din acest Ardeal. O scurtă ochire peste sumele de mai sus mărturisește clar și limpede învârteala săvârșită în jurul sumelor destinate pentru despăgubiri. S'au votat anume pentru biserica unită din Ardeal și în special pentru teritoriile cari au suferit foarte puțin, ba unele nimic, în războiul suma de 3 milioane 350 mii lei. Pentru instituțiile de stat 3 milioane 500 mii lei, pentru școalele din Brașov și jud. 1 mil. 800 lei. Iar pentru biserica ortodoxă nici un ban zi absolut nici un ban. Ca și când bisericile unite din Sătmar, Cluj, Sebeș, Lugoj, pe unde n'a trecut furia războiului ar fi fost cele mai nenorocite din Ardeal, iar bisericile din județele mărginașe Ciuc, Treiscaune, Murăș, Brașov, Făgăraș etc. ar fi trăit în dulce farniente în viforul războiului. O astfel de sfidare a dreptății și bunului simț, față de biserica noastră n'am fi putut-o presupune nici din partea celor mai mari dușmani ai noștri. Sperăm că se vor afla deputați în parlament cari să ceară socoteală comisiei pentru aceasta și să o înfiereze după cum se cuvine.

Știre personală. P. S. S. episcopul nostru Nicolae pleacă Luni în 15 Noemvrie la București pentru participare la ședințele Sfântului Sinod.

Locurile pentru biserici. Pe baza dispozițiilor art. 40 din legea agrară s'au expropriat în Ardeal pentru construcții de școli și biserici terenuri pentru cari în unele cazuri s'a făcut evaluarea în bani, iar pentru altele s'au dat în schimb alte terenuri. Terenurile expropriate cu această

destinație intră în proprietatea definitivă a comitetelor școlare sau bisericesti respective, întabulându-se la cartea funduară pe numele lor. În consecință, fiecare comitet va fi debitat cu prețul terenului expropriat pe seama sa. Ca această lucrare să se desăvârșească, ministerul de agricultură a făcut cunoscut consilierilor agricoli din Ardeal ca la întocmirea debitelor în comunele respective, să fie înscrise și comitetele școlare sau bisericesti cari au obținut asemenea terenuri, cu prețul ce se va fixa, observând ca în nici un caz prețul să nu fie mai mic decât cel fixat prin hotărârile de prețuire.

Antialcoolismul. În Statele unite se fac acum alegerile pentru congresul acestor state. Una pentru problemele de luptă electorală este și chestiunea alcoolului. Dintre cei aleși sunt 300 deputați contra alcoolului și numai 150 pentru alcool. Între senatori sunt 26 contra și 9 pentru alcool.

Sfințire de biserică. Duminecă în 14 Noemvrie se va sfinți în mod provizor biserica cea nouă din Baia-mare de cătră dl dr. Seb. Stanca ca delegat al P. S. Sale episcopului Nicolae. Târnosirea arhierască se va săvârși conform prescrierilor la primăvară de însuși P. S. S. episcopul nostru.

Misiune italiană în România. În săptămâna trecută a venit în țara noastră A. S. R. prințul de Spoleto al Italiei împreună cu mareșalul Badoglio și o seamă de persoane distinse dela Roma. Misiunea aceasta a fost întâmpinată cu mare însuflețire pe tot parcursul călătoriei pe pământul țării noastre, dar mai ales în București unde is'a făcut o primire entusiastă. Prințul a fost oaspele M. S. Regelui nostru cu care a vizitat instituțiile de seamă din București. Misiunea aceasta a avut darul să cimenteze și mai mult legăturile de dragoste și frățietate între Italia și România. Suferințele comune și triumful obținut împreună, stabilesc legături de acelea cari explică reciproc bucurie în orice moment de întâlnire ca o adevărată sărbătoare.

Predici în biserica din Cluj. Cu ziua de 10 Oct. s'a început un nou ciclu de predici în biserica noastră din Cluj. Au predicat până acum domnii dr. Ion Pașca, dr. Andrei Burdug, prof. Patriciu Curea, prof. dr. Ion Vasca și Simeon Vasinca. Se vor ținea încă următoarele predici. La 14 Noemvrie prof. dr. Ion Vasca, 21 Noemvrie prof. dr. Muntean, 28 Noemvrie prof. Emil Nicolescu, 5 Decemvrie pr. Dumitru Coșeriu, 6 Decemvrie prof. Atanasie Popa, 12 Decemvrie secr. cons. Laurențiu Curea, 19 Decemvrie cons. dr. Vasile Sava, 26 Decemvrie cons. dr. Sebastian Stanca, 1 Ianuarie 1927, prot. Nicolae Vasii.

Sfântul Sinod își ține sesiunea din toamna aceasta începând cu ziua de 16 Nov.

Biserica protestantă din Germania a făcut un împrumut de două milioane și jumătate dolari din America, prin colectă publică.

Atentat. Duminică în timp ce Mussolini ieșind de la Archivgimnaziu unde inaugurase Congresul pentru progresul științelor, se îndrepta spre gară, în mijlocul manifestațiilor entuziaste ale populației, în momentul când ajunsese la începutul străzii independența, un individ a tras un foc de revolver asupra lui. Mussolini a scăpat neatins. Autorul atentatului care părea să aibe 18 ani, a fost imediat înconjurat de mulțime și omorât. Corgurile legiuitoare au votat o lege pentru înăsprirea pedepselor pentru atentate. A fost inactivată o gardă națională de control și a fost introdusă pedeapsa cu moarte.

Biblia pentru orbi. „Societatea ortodoxă națională a femeilor române din Cluj a luat inițiativă de a imprima o biblie română cu litere reliefate pentru orbi, sistemul Braille, în tipografia Institutului de orbi din Cluj, în favoarea orbilor din întreaga țară. Acțiunea aceasta reprezintă o operă grandioasă și de mare importanță pentru orbii știutori de carte.

Palatul regal al Germaniei cu toate aparințele sale a fost cumpărat de ministrul de interne al republicii germane cu 21 milioane mărci,

Nr. 401—1926.

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa primă (I.) Gârda de jos, tractul Câmpeni, jud. Turda, se publică cu data primei apariții în „Renașterea“ concurs cu termen de 30 zile.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Stolă obicinuită.

Candidații la acest post prezentând actele necesare oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie pentru a cuvânta și a cunoaște parohia pe lângă respectarea normelor în vigoare.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial din Gârda de jos.

Câmpeni la 23 Octomvrie 1926.

Sorin I. Furdui
adm. prot.

Preoți! Învățători!
Comandați la
Librăria ANCA, Cluj:

„Cărarea Fericirii“

carte de rugăciuni de preotul *G. Mânzat*; conține 363 pagini cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni la orice ocaziune, fiind aprobată de P. S. Sa dl episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu, sub Nr. 581/925.

Legată în carton tare pentru școlari 85 Lei

„ „ pânză fină cu cruce aurită 140 „

„ „ piele lux, pe hârtie velină 280 „

„ „ „ pentru dame 350 „

„Predici la Morți“ 55.— Lei

„Predici pt. Postul Mare“
45.— Lei.

Teatre poporale 15—30
școlare 15—30

Monoloage și dialoge

10—15 Lei.

Album de modele românești
(250 motive) 85 Lei.

Cel mai mare depozit de

CLOPOTE

dela 25—160 kgr. Ornate bisericesti,
Odăjdii, Prapori etc.

Cereți prețurent detailat. 7—20

A apărut

CALENDARUL „CLUJUL ROMANESC“

edat de Consiliul eparhial al Clujului pe anul

∞ 1927 ∞

Cuprinde un material bogat pentru preoți, învățători, intelectuali și poporul nostru dela sate

Prețul 20 Lei

Preoții noștri sunt poftiți a desface acest calendar între credincioșii lor ca și în anii trecuți.